

System för internkontroll

Bakgrund

Nämnden ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde. Systemet ger förvaltningsövergripande riktlinjer för hur internkontrollarbetet ska bedrivas. Som grund för arbetet med den årliga internkontrollplanen ligger en risk- och väsentlighetsanalys.

Nämnden ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde med övergripande riktlinjer, regler och anvisningar i syfte att säkerställa att:

- verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt
- att lagar, avtal och andra för nämnden gällande regler, föreskrifter och beslut följs
- anskaffningen och användningen av resurser är effektiv och ändamålsenlig
- stadens tillgångar skyddas
- redovisningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenlig samt att
- säkerheten i redovisningsrutiner, administrativa rutiner och IT-system är tillfredsställande.

Ansvar för/organisation av internkontroll

För att utbildningsnämnden ska ha en god intern kontroll i syfte att försäkra sig om att man arbetar i enlighet med målen, följer lagar, använder resurser på ett ändamålsenligt sätt, skyddar tillgångar, har en ändamålsenlig redovisning samt har en tillfredsställande säkerhet inom redovisning, administrativa rutiner och inom IT-system, måste ansvaret vara tydligt fördelat.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ska årligen upprätta en väsentlighets- och riskanalys.

Utbildningsnämnden ansvarar för att ett internt kontrollsystem upprättas för nämnden. Nämnden ska också tillse att konkreta regler och anvisningar upprättas för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden.

Utbildningsnämnden ska årligen, utifrån risk- och väsentlighetsanalysen, fastställa en internkontrollplan för att följa upp att den interna kontrollen fungerar inom nämndens verksamhetsområden.

Nämnden ska försäkra sig om att internkontrollplanen genomförs och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig.

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ska upprätta förslag till internt kontrollsystem för nämnden och ska se till att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningschefen ska se till att en risk- och väsentlighetsanalys genomförs och dokumenteras och med denna som underlag upprätta förslag till internkontrollplan för nämnden.

Förvaltningschefen ska regelbundet rapportera till nämnden om hur internkontrollplanen genomförs, hur den interna kontrollen fungerar samt föreslå nämnden nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Avdelningschef

Avdelningschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen i sin verksamhet. Det innebär att bygga in kontroller i sina handläggningsrutiner för att säkerställa att lagar och förordningar, kommunalcentrala regler och anvisningar samt att nämndens/förvaltningens beslut och direktiv följs upp och görs kända.

Avdelningschefen ska försäkra sig om att den löpande interna kontrollen är tillräcklig och vid behov vidta åtgärder.

Avdelningschef ska delta i arbetet med risk- och väsentlighetsanalysen.

Avdelningschef har också i sitt ansvar att vidta åtgärder vid avvikelser i den löpande interna kontrollen och rapportera till förvaltningschefen.

Enhetschef

Enhetschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen i sin verksamhet. Vid behov ska enhetschefen vidta åtgärder för att stärka den interna kontrollen. Alla chefer ansvarar för att arbetsmetoder och arbetsrutiner överensstämmer med kravet på god intern kontroll inom sitt område. Avvikelser ska rapporteras till avdelningschef.

I enhetschefens ansvar ingår att i samband med planeringen av verksamheten analysera vilka risker som finns inom den egna verksamheten, att lagar, regler och riktlinjer följs samt att mål för verksamheten uppfylls. Utifrån risk- och väsentlighetsanalysen ansvarar enhetschefen för att planera och dokumentera de löpande kontrollerna/uppföljningarna som visar att enheten följer de lagar och riktlinjer som gäller för verksamheten.

Enheterens bedömningar av risk- och väsentlighets utgör underlaget för förvaltningens riskbedömningar som i sin tur ligger till grund för nämndens årliga internkontrollplan.

Medarbetarna

Samtliga anställda är skyldiga att följa de föreskrifter som gäller berörd verksamhet för att uppnå en säker och effektiv verksamhet.

Brister i den interna kontrollen

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste överordnad chef. Vid misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska utbildningsnämnden utan oskäligt dröjsmål vidta åtgärder. Förvaltningschef ska omgående informera utbildningsnämnden och revisionskontoret om det uppdragas förhållanden som medför misstanke om att sådant brott föreligger. Förvaltningschefen ansvarar för att utbildningsnämnden och revisionskontoret informeras om de åtgärder som vidtas. Varje brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska polisanmälas.

Risk- och väsentlighetsanalys

Det finns alltid risk för att oönskade händelser inträffar och att de påverkar enhetens/nämndens möjlighet att uppnå målen för verksamheten. Genom att analysera befintliga risker och vidta åtgärder för att minimera dem eller den påverkan de har på verksamheten kan en god intern kontroll uppnås.

Riskerna ska bedömas utifrån väsentlighet och sannolikhet. Bedömningen av sannolikhet avser hur möjligt det är att risken inträffar under planperioden. Väsentlighet är i hur stor grad risken, om den inträffar, bedöms att påverka nämndens eller enhetens möjlighet att uppnå målen.

Bedömningsskala

Sannolikhet

- 5 Mycket sannolik
- 4 Sannolik
- 3 Möjlig
- 2 Mindre sannolik
- 1 Osannolik

Väsentlighet

- 5 Mycket allvarlig
- 4 Allvarlig
- 3 Kännbar
- 2 Lindrig
- 1 Försumbar.

Alla risker vars sannolikhet och väsentlighet bägge bedöms som sannolik eller mycket sannolik och allvarlig eller mycket allvarlig ska ingå i internkontrollplanen.

Utvecklingsområden

Att enheterna med utgångspunkt i sina verksamhetsplaner ska ta fram risk- och väsentlighetsanalyser knutna till deras verksamheter inför 2016.

Risk & Väsentlighet Indikatorer - 2015

Verksamhetsområde	Indikator	KF:s årsmål	Årsmål	Risk	Finns rutinbeskr.	Genomförs löp. kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
Arbetsmarknadsåtgärder	Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	500 st	430 st	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte uppnås</i>			2 - Mindre sannolikt	3 - Kännbar	
	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5100 st	72 st	Intresse <i>för litet intresse från verksamheterna att ta emot ungdomar för sommarjobb</i>			2 - Mindre sannolikt	3 - Kännbar	
Effektivitet	Administrationns andel av de totala kostnaderna	minska	3,6 %	Effektivitet <i>Anställda inom administrationen ökar. De administrativa processerna är inte tillräckligt effektiva.</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
Ekonomi	Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Budgetdisciplin <i>Verksamheterna håller inte budget</i>		Ja	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
	Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Budgetdisciplin <i>Verksamheterna håller inte budget</i>		Ja	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
	Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	Prognossäkerhet <i>Verksamheternas prognoser är inte tillräckligt säkra under året</i>		Ja	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
Förskoleverksamhet	Andel förskollärare av antal anställda	39 %	39 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte uppnås</i>	Nej	Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	

Verksamhetsområde	Indikator	KF:s årsmål	Årsmål	Risk	Finns rutinbeskr.	Genomförs löp. kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
	Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	fastställs 2015	30 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>	Nej	Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel nöjda föräldrar	85 %	87 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>			2 - Mindre sannolikt	3 - Kännbar	
	Antal barn per grupp	16	16	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>			2 - Mindre sannolikt	3 - Kännbar	
	Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>		Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	
Grundskola och fritidshem	Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen	81 %	81 %	Osäkerhet <i>Svårt att sätta ambitionsnivå då betyg i åk 6 sattes första gången 2013</i>		Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	88 %	88 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte uppnås</i>		Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen	78 %	79 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte uppnås</i>		Ja	2 - Mindre sannolikt	3 - Kännbar	
	Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 3		93 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte uppnås</i>		Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 3		95 %	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte uppnås</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	

Verksamhetsområde	Indikator	KF:s årsmål	Årsmål	Risk	Finns rutinbeskr.	Genomförs löp. kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
Miljö	Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	fastställs 2015	45 %	Genomförande <i>Att det för många verksamheter inte går att genomföra i dagsläget</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel dubbdäck		0 %	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25 %	25 %	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel elbilar	10 %	10 %	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av nämnd/styrelse	85 %	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av nämnd/styrelse	100 %	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Elanvändning per kvadratmeter	32 kWh	35 kWh	Prioritering <i>målet för indikatorn inte prioriteras</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	

Verksamhetsområde	Indikator	KF:s årsmål	Årsmål	Risk	Finns rutinbeskr.	Genomförs löp. kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
Personalpolitik	Aktivt Medskapandeindex	82	81	Måluppfyllelse <i>att målet för indikatorn inte uppnås</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	Matchning <i>att behovet av personal inte stämmer överens med den kompetens de som arbetar deltid har.</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	fastställs 2015	T1 2015						
	Andel utrikes födda chefer i staden	fastställs 2015	T1 2015						
	Ledarskapsindex	78	77	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Motivationsindex	82	82	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,5 %	Insatser <i>Att insatser inte leder till minskad sjukfrånvaro</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
	Styrningsindex	82	80	Måluppfyllelse <i>Att målet för indikatorn inte nås</i>			3 - Möjlig	3 - Kännbar	
Säkerhet	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	Information <i>Att en tillräcklig åtgärd av en allvarlig risk inte genomförs eller att en allvarlig risk inte uppmärksammas</i>			2 - Mindre sannolikt	4 - Allvarlig	

Verksamhet	Väsentliga processer	Risk	Rutin	Kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
	Arbetsmiljöarbetet <i>ex lärarens arbetssituation</i>	Ohälsa			3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
	Ekonomi och effektivitet	Underskott <i>Att enheter har underskott mot budget</i>		Ja	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
		Jäv och mutor <i>Att kunskap och kännedom om stadens riktlinjer om mutor och representation inte är tillräcklig</i>			3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
	IKT-processer	Informations-säkerhet <i>Personuppgifts-lagen</i>			4 - Sannolikt	2 - Lindrig	II Internrevision 2015
		Skolplattform <i>Implementeringen av den nya skolplattformen</i>				3 - Möjlig	4 - Allvarlig
	Inköp/betalning till leverantörer	Rutiner <i>Att enheterna inte följer rutin och/eller ramavtal när de gör inköp</i>			3 - Möjlig	2 - Lindrig	II Internrevision 2015
	Inventarier	Rutiner <i>Att enheterna inte följer rutiner när de gör inköp och/eller hantering av inventarier</i>	Ja	Ja	3 - Möjlig	2 - Lindrig	II Internrevision 2015

Verksamhet	Väsentliga processer	Risk	Rutin	Kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
	Kompetensförsörjning	Rekrytering <i>Att förvaltningen inte lyckas rekrytera lärare i tillräcklig omfattning</i>	Ja		4 - Sannolikt	4 - Allvarlig	
	Lärande <i>Alla barns och ungdomars lärande, kunskapsutveckling och resultat</i>	Elevhälsa <i>att skolenheterna inte följer kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet med kvalitets- och ledningssystem</i>	Ja		4 - Sannolikt	3 - Kännbar	
		Elevörlighet <i>rörlighet bland elever medför att planeringen försvåras och att kostnaderna ökar</i>			3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
		Fokusskolor <i>Att insatserna till fokusskolorna inte leder till ökad måluppfyllelse i förhållande till nämndens årsmål</i>			3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
		Kompetens <i>Brist på kompetens</i>			3 - Möjlig	4 - Allvarlig	

Verksamhet	Väsentliga processer	Risk	Rutin	Kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
		Resurser <i>Att resurserna inom verksamheten inte används på sådant sätt att man uppnår bästa möjliga resultat</i>		Ja	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	
	Löneutbetalning	Felaktigt utbetalda löner	Ja	Ja	3 - Möjlig	2 - Lindrig	II Internrevision 2015
		Uppföljning <i>Att löneutbetalning inte stämmer med löneunderlag på grund av bristande uppföljning av lönelistor i verksamheterna</i>	Ja	Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	II Internrevision 2015
	Skollokaler/skolutbyggnad	Kapacitet <i>Inte får fram lokaler i tillräcklig omfattning och att kommunen inte kan fullgöra sitt uppdrag att erbjuda elever skolplats</i>		Ja	3 - Möjlig	5 - Mycket allvarlig	
	Upphandling	Ramavtal <i>Enheter använder inte de ramavtal som utbildningsnämnden är ansluten till. Kan medföra skadeståndskrav.</i>	Ja	Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	II Internrevision 2015

Verksamhet	Väsentliga processer	Risk	Rutin	Kontroller	Sannolikhet	Väsentlighet	Aktivitet
	Utbetalning av bidrag <i>till externa anordnare av förskola och skola</i>	Information <i>Fel i informationen i verksamhetssystemen eller handhavande från förvaltningen. Den information som finns vid godkännande av tillstånd att driva förskola inte är korrekt.</i>	Ja	Ja	3 - Möjlig	3 - Kännbar	 Internrevision 2015

Internkontrollplan - 2015

Väsentliga processer	Risk	Sannolikhet	Väsentlighet	Kontrollmoment	Ansvarig	Frekvens
Arbetsmiljöarbetet	Ohälsa	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	Uppföljning <i>Uppföljning av att enheterna arbetar i enlighet med nämndens svar till Arbetsmiljöverket</i>	Astrid Norderfeldt	VB/ÅR
Ekonomi och effektivitet	Underskott <i>Att enheter har underskott mot budget</i>	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	Enheter med underskott <i>Undersöka enheter som under flera år uppvisat underskott mot budget (stickprov)</i>	Lena Holmdahl	månad
	Jäv och mutor <i>Att kunskap och kännedom om stadens riktlinjer om mutor och representation inte är tillräcklig</i>	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	Uppföljning <i>Följa upp hur förvaltningen försäkrar sig om att riktlinjerna om mutor tillämpas vid tillståndsgivning och utbetalning av bidrag till fristående verksamheter.</i>	Lena Holmdahl	VB/ÅR
IKT-processer	Skolplattform <i>Implementeringen av den nya skolplattformen</i>	3 - Möjlig	4 - Allvarlig	Uppföljning <i>mäta hur mycket av funktionerna i skolplattformen som används av enheterna i slutet av året</i>	Ann Hellenius	VB/ÅR
Kompetensförsörjning	Rekrytering <i>Att förvaltningen inte lyckas rekrytera lärare i tillräcklig omfattning</i>	4 - Sannolikt	4 - Allvarlig	Uppföljning <i>Uppföljning av inrapporteringen i kompetensverktyget</i>	Astrid Norderfeldt	VB/ÅR
Lärande	Elevhälsa <i>att skolenheterna inte följer kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet med kvalitets- och ledningssystem</i>	4 - Sannolikt	3 - Kännbar	Uppföljning <i>Enkätundersökning till rektorer på kommunala gymnasie- och grundskolor avseende hur de tillämpar kvalitetsprogrammet för elevhälsoarbetet</i>	Håkan Edman, Jan Holmquist	VB/ÅR

Väsentliga processer	Risk	Sannolikhet	Väsentlighet	Kontrollmoment	Ansvarig	Frekvens
	Elevrörlighet <i>rörlighet bland elever medför att planeringen försvåras och att kostnaderna ökar</i>	3 - Möjlig	4 - Allvarig	Uppföljning <i>Följa upp hur elevrörligheten påverkar de kommunala gymnasieskolorna.</i>	Jan Holmquist	VB/ÅR
	Fokusskolor <i>Att insatserna till fokusskolorna inte leder till ökad måluppfyllelse i förhållande till nämndens årsmål</i>	3 - Möjlig	4 - Allvarig	Resultatuppföljning <i>följa upp hur resultaten för eleverna vid de skolor som är fokusskolor utvecklas</i>	Håkan Edman	VB/ÅR
	Kompetens <i>Brist på kompetens</i>	3 - Möjlig	4 - Allvarig	Uppföljning <i>Via systemet KOLL</i>	Astrid Norderfeldt	VB/ÅR
Skollokaler/skolutbyggnad	Kapacitet <i>Inte får fram lokaler i tillräcklig omfattning och att kommunen inte kan fullgöra sitt uppdrag att erbjuda elever skolplats</i>	3 - Möjlig	5 - Mycket allvarig	Uppföljning <i>Följa upp olika typer av åtgärder som görs för att öka elevkapaciteten</i>	Lena Holmdahl	månad